



Af Anne Jerslev, professor v. Institut for Medier, Erkendelse og Formidling

I forlængelse af en diskussion med en ung SKAM-fan om seriens tid og sted modtog jeg følgende sms fra hende: »Det er helt realtid! Hvis der foregår noget klokken 03 inde i SKAM tid, så uploades det også 03 seertid«. Denne påfaldende formulering illustrerede for mig, hvordan SKAM tilbyder en oplevelse af at komme helt tæt på, ja næsten være til stede i SKAM-universet, lige nu og lige her, som er så stærk, så at det næsten kan opleves, som om der er byttet om på fiktion og virkelighed, så at SKAM opleves som et virkeligt eksisterende univers – eller parallelunivers, for at tale med Even og Isak. Som er det sådan, at der foregår noget i SKAM-verdenen klokken 3 om natten, som optages og uploades; som om kameraet havde optaget en virkelig virkelighed, der eksisterer uafhængigt af det og ikke omvendt optaget en fiktionsvirkelighed, der kun eksisterer, fordi kameraet har optaget noget, der sættes i scene af en instruktør på baggrund af et manuskript.

»Som er det sådan, at der foregår noget i SKAM-verdenen klokken 3 om natten, som optages og uploades; som om kameraet havde optaget en virkelig virkelighed, der eksisterer uafhængigt af det og ikke omvendt optaget en fiktionsvirkelighed, der kun eksisterer, fordi kameraet har optaget noget, der sættes i scene af en instruktør på baggrund af et manuskript.«

Ugens klip

Som bekendt er ugens klip gennem alle sæsoner blev uploadet på forskellige tidspunkter på dagen. Klippene er derefter blev samlet til en episode, der også er blevet uploadet på et tilfældigt tidspunkt fredag aften – og vist på DR søndag aften (i alle sæsoner har der desuden været en pause på et par uger ca. midt i 10-ugersforløbet). Det har været uforudsigeligt, hvornår det daglige klip blev uploadet, men en tidsangivelse øverst på skærmen over klippets indledningsbillede har givet fornemmelsen af et sammenfald mellem SKAM-tid og uploadingtidspunkt – eller to virkelighedstider. I den samlede episode gjorde store gule tal og bogstaver (for ugedag og tid) opmærksom på, hvor vi var i tid. Hvis klippet blev uploadet 11.30, foregik det typisk i skolen; blev det uploadet om aftenen, kunne det foregå hjemme, eller, hvis det var fredag, fx til en opvarmning (vors).

Tidsangivelserne på klippet angav et bestemt tidspunkt; men de fungerede også som en understregning af, at »det er lige nu, det sker, det der sker«. Det er i kraft af såvel uforudsigeligheden som »lige-nu-heden«, at upload af det enkelte klip kan forme sig som en begivenhed, som noget helt særligt.

Begivenhedens uforudsigelighed

For til trods for at SKAM er en serie, mangler den et af (tv)seriens traditionelle kendetegn, det fastlagte tidspunkt – det at man igennem et længere tidsrum fx hver søndag aften klokken 20 får et nyt afsnit af en times længde. Den traditionelle serie er således i en moderne medievirkelighed en vigtig del af vores oplevelse af hverdagen som det, der trygt gentager sig i en bestemt rytme. Heroverfor er SKAMs serieform defineret ved uforudsigelighed, og derfor tilføjer et nyt klip ikke bare nyt til historien om Eva, Noora, Chris, Vilde, Sana og de andre; det opleves også som en begivenhed, en lille strålende afbrydelse af det hverdagslige. Uploadet af et klip bryder tidens upåfaldende flyden for i stedet at gøre opmærksom på her og nu. Udover at give en intens oplevelse, bevirker SKAM-klippet derfor, at alt det, vi tager for givet eller ikke tænker på, bliver lidt mindre givet.

Det er ikke alene i sig selv det, at et nyt SKAM-klip uploades, der er begivenheden. Det er heller ikke det, at vi som et fællesskab af fans kollektivt kan tælle ned til det nye klip (som man er blevet opfordret til at deltage i nedtællingen til en ny sæson af Game of Thrones), for der er ikke et fastsat nedtællingens nul. Det, der skaber begivenheden, er, at forventningen udløses pludseligt og uforudsigeligt, uden at vi har mulighed for at forberede os ved på forhånd at afsætte plads til denne SKAM time-out i vores kalender. Begivenheden er det overrumplende nu, hvor der pludselig sker noget helt usædvanligt. Som begivenhed står det daglige klip ud fra det, vi ikke tænker på, fordi det er selvfølgelig – og derfor bliver det, i al dets korthed, out-standing. I al dets enestående tilstedeværelse gør det også opmærksom på, at vi er til i verden.